

Dokončení protipovodňové ochrany obce Zálezlice

Obyvatele Zálezlic, malé obce nad soutokem Labe a Vltavy, chrání před povodněmi nová protipovodňová ochrana za více než 47 mil. Kč. Protipovodňový val tvoří dvě ramena hrází. Stavba vyřešila ochranu území obce před vodou, která odpovídá úrovni hladiny při povodni roku 2002. Realizace akce, jejímž navrhovatelem je obec Zálezlice a žadatelem a investorem Povodí Labe, státní podnik, probíhala od září 2012. Akce byla realizována v rámci Programu Ministerstva zemědělství 129 120 Podpora prevence před povodněmi II.

Základní informace o protipovodňové ochraně v obci Zálezlice

Celková délka hráze:	1536 m
Kóta koruny hráze:	164,60 m n.m.
Typ hráze:	homogenní zemní hráz
Tvar hráze sklon návodního i vzdušného líce:	1:2,5
Šířka koruny hráze:	3,0 m
Investor:	Povodí Labe, státní podnik
Financování:	Program MZe – Podpora prevence před povodněmi, II.etapa (129 120)
Zpracovatel DUR a DSP	Sweco Hydroprojekt a.s. Praha
Zhotovitel:	EUROVIA CS, a.s., Praha
Celkové stavební náklady:	47,1 mil. Kč
Doba výstavby:	09/2012 – 11/2013

Účelem stavby je ochrana území obce Zálezlice proti velké vodě. Tato obec ležící v rovinatém území s malým spádem byla katastrofálně postižena zaplavením při povodni v srpnu 2002. Celkem bylo zaplaveno 60 rodinných domů. Bez vody nebo jen s mírnou škodou zůstalo pouze 28 rodinných domků. Zničeny byly rozvody elektřiny, veřejné osvětlení, místní komunikace a obecní rozhlas. Poškození se nevyhnula ani kanalizace, čistička, vodovodní řad, fotbalový stadion, místní kostel, provozovny místních podnikatelů a další objekty občanů. Povodňové škody byly vyčísleny na cca 150 mil. Kč.

Architektonické řešení protipovodňového valu navrhl Ing. arch. Roman Koucký bezprostředně po povodni v 04/2003. Základní parametry tohoto návrhu, tj. linie vedení valu, tvar v příčném řezu a výškové uspořádání, byly zahrnuty do územního plánu obce a následně pak zpracovány do dokumentace pro územní rozhodnutí. Stavebně technické řešení vyšlo z výše uvedených podkladů a bylo upřesněno s ohledem na technické řešení zemního tělesa hráze, geologickou stavbu území, dotčení zeleně a inženýrských sítí a zapojení objektů stavby do území.

Protipovodňová ochrana byla navržena jako liniová a je tvořena zemní hrází celkové délky 1536 m a maximální výšky 4,50 m. Hráz tvoří dvě ramena v pravém úhlu s orientací východ-západ a sever-jih. Návodní líc krytý štěrkopískovým filtrem je ohumusován a zatravněn, vzdušný líc je opevněn kamenným záhozem s následným ohumusováním a osetím. Koruna hráze byla zpevněna štěrkem tl. 0,30 m, prohumusována a zatravněna. U paty hráze vzdušného líce je odvodňovací příkop. Míra ochrany odpovídá úrovni hladiny při povodni 2002. Objem hráze přesahuje cca 80 000 m³. Pro snížení průsaku do chráněného území je v nejexponovanější části proveden předložený těsnící koberec.

Součástí protipovodňových opatření je i křížení dotčených vodotečí a komunikací, které je řešeno nájezdy a sjezdy. Stávající občasná vodoteč je opatřena uzavíratelným propustkem DN 800, který bude v případě povodně uzavřen. Případné průsaky do chráněného území jsou řešeny soustavou čerpacích míst.

Stavební práce byly dodavatelskou firmou zahájeny v září 2012. V listopadu proběhl na místě archeologický dohled s nálezem viditelných reliktních zahloubených objektů sídlištního charakteru, tj. různých zásobních a odpadních jam, sloupových a kúlových jamek atd. Nalezené objekty bylo možné datovat do mladší doby bronzové (1250 – 920 př. Kr.). V souladu se zákonem o archeologické památkové péči byl v období od 16.11.2012 do 21.1.2013 uskutečněn řádný záchranný archeologický průzkum, který provedl Archeologický ústav Akademie věd ČR v Praze. Na dotčené ploše bylo prozkoumáno celkem 123 zahloubených objektů.

Záchranným archeologickým průzkumem byla zachycena hospodářská část rovinného sídliště knovízské kultury z mladší doby bronzové, tj. z období cca 1250 – 920 př. Kr. Výjimečným aspektem byl nález kostrových pohřbů, jejichž kvantita je na české poměry vysoká a došlo tímto ke značnému rozšíření poznání způsobu života kultur popelnicových polí ve střední Evropě.

V červnu 2013, tedy bohužel ještě před dokončením stavby, se do středních Čech vrátila velká voda a výstavba protipovodňových opatření musela být přerušena. Zhotovitelem byly v důsledku povodně práce přerušeny dne 31.5.2013. S vidinou záchrany obce před velkou vodou bylo při hrozbě povodně neprodleně přistoupeno k rychlému zabezpečení chybějícího úseku valu. Zhotovitel provedl propojení částečně dokončené zemní hráze a skrývky ornice. Dne 2.6.2013 byl vyhlášen na toku Labe i Vltava III. SPA a následně dne 3.6.2013 byl vyhlášen stav nouze. Nedokončený protipovodňový val však vodu zadržet nakonec nedokázal a obec byla zaplavena znovu. Škody byly ale výrazně nižší než při povodni v roce 2002. K obnovení prací vedoucích k dokončení stavby bylo možné přistoupit až na konci července 2013. Z důvodu povodňové události byl zhotoviteli prodloužen termín dokončení prací na konec listopadu.

V průběhu realizace prací došlo i ke změně technického řešení objektu hráze spočívající ve zrušení původně navrženého průjezdu pro zemědělskou techniku, který byl po dohodě se všemi dotčenými stranami nahrazen zemní sypanou hrází. Toto řešení přineslo nejen finanční úsporu, ale hlavně z hlediska provádění prací, bezpečnosti tělesa hráze a budoucích provozních nákladů se podařilo optimalizovat původně navržené řešení.

Obr. 1 Letecký snímek obce Zálezlice se zákresem linie PPO

Obr. 2 Realizace prací na vzdušném líci hráze

Obr. 3 Rozestavěné dílo při povodni v 06/2013

Obr. 4 Letecký snímek protipovodňové ochrany při povodni v 6/2013

